

ГОЛАС

КАСЦЮКОЎШЧЫНЫ

№ 45 (7858)

Заснавана ў красавіку 1931 года

СЕРАДА, 14 чэрвеня 2000 г.

Цана 25 руб.

VIII СЕСІЯ РАЁННАГА САВЕТА ДЭПУТАТАЎ

Асноўныя напрамкі работы аграпрамысловага комплексу

Як паведамлялася, на VIII-й сесіі раённага Савета дэпутатаў разгледжана пытанне аб асноўных напрамках работы аграпрамысловага комплексу па стабілізацыі аграрнай вытворчасці ў раёне і забеспячэнню насельніцтва прадуктамі харчавання. З дакладам выступіў першы намеснік старшыні райвыканкама, начальнік райсельгасхарчу Віталь ГРЫШАНАЎ.

У цяперашні час, сказаў прамоўца, аграпрамысловы комплекс раёна, які ў рэспубліцы ў цэлым, знаходзіцца ў вельмі цяжкіх умовах, а АПК займае больш як 70 працэнтаў у структуры валавой вытворчасці і па праву лічыцца адной з вядучых галін народнай гаспадаркі. У бягучым годзе назіраецца далейшае падзенне сельгасгаспадарчай вытворчасці. Да аб'ектыўных факта-

раў можна аднесці складаныя ўмовы надвор'я, зніжэнне ўрадлівасці глебы, знос асноўных фондаў. Гэта ўжо адмоўны баланс вытворчага патэнцыялу аграпрамысловага комплексу. Суб'ектыўнымі фактарамі трэба ўрэшце прызнаць ігнараванне эканамічных законаў — закона вартасці, які пацягнуў дысбаланс вытворчых затрат і цэн на прадукцыю, закона попыту і прапановы, выклікаўшага дыспропорцыю у

структуры вытворчасці і збыту прадукцыі, закона ўбываючай аддачы, паказваючага на абмежаванасць эканамічных рэсурсаў і іх няздольнасць да поўнай узаемазамыняльнасці.

Калгасы раёна знаходзяцца ў крайне складаным фінансавым становішчы. На сённяшні дзень картатэка гаспадарак складае 479 млн. рублёў, у тым ліку доўг бюджэту 38 млн. рублёў, за электраэнергію — 265 млн. рублёў. Сярэднямесячная заробная плата аднаго працуючага ў сельскай гаспадарцы складае ўсяго 15 тысяч рублёў, што ў 2-3 разы ніжэй, чым у будаўніцтве і прамысловасці. І гэта пры тым, што мы не можам свечасова аддаць калгаснікам іх заробленыя грошы. Такая сітуацыя склалася ў асноўным з-за дрэнных пагодных умоў. У выніку замаразкаў і засухі гаспадаркі ў 1999 годзе неда-

рапі прадукцыі на суму 762 млн. рублёў, у т.л. збожжа на суму 493 млн. рублёў, бульбы — 201 млн. рублёў, рапсу — 68 млн. рублёў. Усё гэта ўскладняе развіццё сельгасгаспадарчай вытворчасці. Вось чаму ў гэтай няпростай сітуацыі задача кадраў райвыканкама, кіраўнікоў і спецыялістаў гаспадарак, абслугоўваючых арганізацый не разгубіцца, не апусціць рукі, знайсці галоўнае звязно ва ўсім ланцужку паўсядзённых клопатаў, ад якіх залежыць эфектыўнасць работы ўсяго аграрнага комплексу.

Праведзеная Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь А. Р. Лукашэнка нарада, прысвечаная задачам рэспубліканскіх і мясцовых органаў кіравання па павышэнню эфектыўнасці работы аграпрамысловага комплексу, пацвердзіла выбраную раней стратэгію і

вызначыла тактыку вываду сельскай гаспадаркі з зацягнуўшагася крызісу.

Падтрымліваючы ўсе склаўшыяся формы гаспадарання на зямлі, у першую чаргу буйнатаварныя калгасы і саўгасы, дзяржава бярэ курс на ўдасканалванне арганізацыйна-эканамічнага механізму АПК, яго тэхнічнае пераўзбраенне, занальную спецыялізацыю, рост прадукцыйнасці палёў і ферм.

За 5 месяцаў 2000 года калгасамі раёна надоена 4050 тон малака, што на 7 тон ніжэй узроўню мінулага года. Сярэдні надой малака ад адной фуражнай каровы склаў 674 кілаграмы або на 95 кілаграмаў менш да ўзроўню мінулага года. У маі ўдалося скараціць разрыў да мінус 20 кілаграмаў.

(Працяг на 2-3 стар.)

ДОШКА ГОНАРУ

На нарыхтоўцы кармоў для грамадскай жывёлы вызначаюцца: **ЕМЯЛЬЯНЦАЎ Віталь Уладзіміравіч** — механізатар калгаса "Парыжская камуна", які на трактары МТЗ-80 з КУН-10 засціртаваў 193 тоны сена.

ПРЫХОДЗЬКА Аляксандр Міхайлавіч — механізатар гэтай гаспадаркі на трактары МТЗ-80 з ПРФ-750 запрэсаваў 183 тоны сена.

ШУМАНСКІ Эдуард Пятровіч — механізатар ДРБУ-130, які заняты нарыхтоўкай кармоў у калгасе "Парыжская камуна", на трактары МТЗ-80 з КДН-210 скасіў травы на 200 гектарах.

ЗАЙЦАЎ Алег Іванавіч — механізатар калгаса "Парыжская камуна" на трактары МТЗ-80 з ГВР-6 згроб

сена на 316 гектарах. **ГЕРАСІЧКІН Мікалай Уладзіміравіч** — механізатар калгаса "Радзіма" на трактары МТЗ-82 з КРН-2,1 скасіў травы на 120 гектарах.

ЗАЙЦАЎ Мікалай Аляксеевіч — механізатар гэтага ж калгаса на трактары МТЗ-82 з ПРФ-145 запрэсаваў 70 тон сена.

На зграванні сена вызначыўся **ІСАЕЎ Васіль Сяргеевіч** — механізатар калгаса "Радзіма", які на трактары МТЗ-82 з ГВР-6 згроб сена на 200 гектарах.

НОСІКАЎ Міхаіл Фёдаравіч — механізатар калгаса імя Калініна на трактары МТЗ-80 з КРН-2,1 скасіў 90 гектараў.

ЛЕБЕДЗЕЎ Міхаіл Іванавіч — механізатар гэтай жа гаспадаркі на трактары МТЗ-80 з ПРФ-750 запрэсаваў 60 тон сена.

МАІСЕЕНКА Аляксандр Васільевіч — механізатар калгаса "Прагрэс" на трактары МТЗ-82 з КДН-210 скасіў травы на 123 гектарах.

Мікалай Іванавіч Грышчанка ў гэтыя дні займаецца нарыхтоўкай кармоў для грамадскай жывёлы. Для яго гэта звычайная справа, бо кожны год ён выконвае яе на трактары МТЗ-80 у агразаце з ПРФ-750. Нягледзячы на тое, што сёлета травастой рэдкі, механізатар свае нормы перавыконвае. Гэта гаворыць аб тым, што з адказнасцю адносіцца да пастаўленых перад ім задач. Не толькі веда, а і вопыт падказваюць Мікалаю Іванавічу, як свечасова і якасна выканаць сваю работу. А калі непагадзь? Усё роўна М. І. Грышчанка не сядзіць без справы. Ён прыстасоўвае да трактара МВУ-6 і займаецца падкормкай пашы.

У калгасе "Прагрэс" Грышчанка лічыцца адным з лепшых механізатараў.

На здымку: **Мікалай ГРЫШЧАНКА**.
Фота **Людмілы СМАЛЯКОВАЙ**.

ПАСЯДЖЭННЕ ГАСПАДАРЧАГА СУДА

У Касцюковічах адбылося адкрытае вызначэнне пасяджэння гаспадарчага суда Магілёўскай вобласці. На ім разгледжаны іск прадпрыемства "Касцюковічы-нафтапрадукт" да 5 гаспадарак раёна — калгасаў "Расія", "Баронькі", "Праўда", "Кранштат", "Ленінскі шлях" — аб спагнанні запізычанага за пастаўленыя гаруча-змазачныя матэрыялы.

Суд задаволіў патрабаванні іста ў частцы спагнання сум асноўнага доўгу ў межах 1,5 мільёна рублёў. У спагнанні пені судом адмоўлена з-за неабгрунтаванасці пратэрміноўкі іскавых патрабаванняў у гэтай частцы.

Пасля пасяджэння суддзя Юрый Кірзеў даў кансультацыю прысутным аб парадку звяртання ў гаспадарчы суд. У зале прысутнічалі старшыні калгасаў, кіраўнікі некаторых прадпрыемстваў і арганізацый, галоўныя бухгалтары. Яны задалі цікавыя іх пытанні, на якія Ю. Кірзеў даў кваліфікаваныя адказы.

Віктар ЦІХАНАЎ.

ГОСЦІ РЭДАКЦЫІ

Рэдакцыю раённай газеты наведвала група творчых работнікаў з Мінска. Заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі Антон Бархаткоў — наш зямляк. Нарадзіўся ён у вёсцы Шчаглоўка, скончыў яшчэ ў даваенны час Бялынкавіцкую школу. Антон Стэфанавіч — удзельнік Вялікай Айчыннай вайны. Быў знаёмы са знакамітым мастаком В. Бялыніцкім-Бірулем. Працаваў у яго творчай майстэрні ў Маскве і на дачы "Чайка". Чатыры персанальныя выставы Антона Бархаткова былі наладжаны ў Мінску, а таксама за мяжой — у Бельгіі, Італіі, Галандыі. 16 палотнаў мастака знаходзяцца ў фондах раённага краязнаўчага музея. Яны таксама перыядычна выстаўляюцца для агляду наведвальнікаў. Антон Бархаткоў раскажаў аб некалькіх эпізодах са сваёй творчай дзейнасці і жыцця, пажадаў калектыву рэдакцыі ісці ў нагу з часам, быць сапраўднымі патрыётамі маляўнічага кутка ўсходняй Магілёўшчыны.

Алесь Пісьмянкоў пачынаў свой творчы шлях у раённай газеце. Зараз працуе галоўным рэдактарам газеты "Літаратура і мастацтва". Нарадзіўся пазт у Бялынкавічах. Аўтар кніг вершаў "Белы Камень", "Журавель над студняй". За кнігу "Чытаю зоры" Алесь Пісьмянкоў удастоен прэміі Ленінскага камсамола, ён таксама ўдастоен літаратурнай прэміі імя Аркадзя Куляшова.

Аб сваіх творчых планах і задумах расказалі намеснік галоўнага рэдактара газеты "Л і М" Павел Вараб'ёў, і пісьменнік, майстар жанра падарожнага нарыса, аўтар некалькіх зборнікаў і рамана "Пушча" Віктар Карамазай.

Віктар БАРОЎСКІ.

Выпісвайце і чытайце "ГОЛАС КАСЦЮКОЎШЧЫНЫ"!

Паважаныя чытачы!

Шмат розных перыядычных выданняў прапаноўваецца сёння вам. Цяжка з'ярыентавацца ў іх моры, выбраць адно або некалькі па душы. Раённая ж газета ў нас адна. І, вядома ж, у ёй асвятляюцца падзеі і факты, якія датычаць нашай Касцюковішчыны. Многім з вас, безумоўна, цікава ведаць аб іх. Таму і не здраджваеце вы сваёй раёнцы — рэгулярна выпісваеце яе. Калектыву рэдакцыі шчыра ўдзячны такім падпісчыкам. Удзячны за тое, што, нягледзячы на фінансавыя цяжкасці, вы застаецеся з намі.

Напамінаем, што падпіска на раённую газету "Голас Касцюковішчыны" на другое паўгоддзе працягваецца. Аформіць яе можна ва ўсіх аддзяленнях сувязі, у грамадскіх распаўсюджвальніках друку. З радасцю зробіць гэта і паштальёны.

Кошт падпіскі на паўгоддзе 1944 рублі, на квартал — 972, на месяц — 324 рублі. Згадзіцеся, што гэта не так і дорага.

Аформіўшы падпіску, вы зможаце кожны тыдзень у сераду і суботу атрымліваць раёнку. А калектыву рэдакцыі зробіць усё залежачае ад яго, каб газета была змястоўнай і цікавай.

Заставайцеся з намі!

VIII СЕСІЯ РАЁННАГА САВЕТА ДЭПУТАТАЎ

АСНОЎНЫЯ НАПРАМКІ РАБОТЫ

(Заканчэнне. Пачатак на 1 стар.)

Большасць гаспадарак не дапусціла рэзкага спаду вытворчасці. Аднак, у калгасах “Забыванне” вытворчасць малака знізілася на 36 працэнтаў у параўнанні з мінулым годам, “Дуброва” – 41 працэнт. Надой малака ад адной каровы мае тэндэнцыю да зніжэння. Так, у 1997 годзе калгасы надойвалі па 2041 кілаграму ад адной фуражнай каровы, у 1999 годзе – толькі па 1970 кілаграмаў.

Генетычна абумоўленая прадуктыўнасць дойнага статку за апошнія гады знізілася з-за выбыцця высокапрадуктыўных кароў. Аднак па прычыне нізкай кармавой базы патэнцыяльны магчымасці жывёлін па надой рэалізуюцца толькі на 60 працэнтаў. Улічваючы вышэйназваныя абставіны развіццё малочнай жывёлагадоўлі ў 2000-2005 гадах неабходна здзейсніць у двух напрамках:

першы – далейшае павышэнне прадуктыўнасці жывёлы і павелічэнне вытворчасці малака з мэтай забеспячэння ўнутранай патрэбнасці насельніцтва ў малочных прадуктах; другі – вырашчванне і рэалізацыя ў межах раёна племяннога маладняку буйной рагатай жывёлы, цялушак базавымі калгасамі – “Прагрэс” і “Новае жыццё”, а таксама папаўненне рамонтнага пагалоўя за кошт закупу цялушак усімі гаспадаркамі ў насельніцтва.

Для забеспячэння эфектыўнага развіцця жывёлагадоўлі неабходна прадугледзець у бліжэйшыя гады павелічэнне вытворчасці кармоў да 40-45 цэнтнераў кармавых адзінак на ўмоўную галаву, у тым ліку на стойлавы перыяд не менш 25 ц.к.адз. Пры забеспячэнні кармавой адзінкі пераварымым пратэінам на ўзроўні 105 грамаў. У апошнія гады ў раёне для жывёлагадоўлі нарыхтоўвалася кармоў ад 13 да 14,1 ц.к.адз. на зімовы-стойлавый перыяд, што крыне недастаткова. Забеспячэнне пераварымым пратэінам адной кармавой адзінкі не перавышала 92 грамаў. Таму асаблівую ўвагу патрабавала ўдзяленне павышэнню якасці і спажыванасці кармоў з траў за кошт павелічэння ўтрымання ў іх сухога рэчыва і пераварымага пратэіну.

У кожнай гаспадарцы неабходна стварыць прыфермскія культурныя пашы з разліку 0,4-0,5 гектара на карову на адлегласці не больш 2-х кіламетраў. Таксама неабходна забеспячыць вытворчасць насення траў з умовай залужэння пашаў з 5-6 відаў траў, з якіх два віды бабовых. 10 працэнтаў траў выасаў павінны быць створаны з ранняспелых гатункаў. У такім выпадку не будзе ставіцца пытанне, дзе пасвіць жывёлу. На жаль, у большасці гаспадарак раёна з пашамі не працуюць. Так, у калгасе “Баронькі” няма ніводнай пашы з добрым травастоем. Па 10-15 гадоў пашы не пераворваюцца і не перазалужваюцца.

Таксама для больш ранняга вываду кароў на пашавыя ўтрыманне ў кожнай гаспадарцы павінны выдзяляцца пасевы азімага жыта на зялёны корм, з разліку 0,1 гектара на карову. У сёлетнім годзе для гэтых мэт выдзялялася 460 гектараў азімага жыта, скормлена ж было толькі 190 гектараў. А такія калгасы, як “Расія”, “Новае жыццё”, “Новы быт”, “Забыванне” азімья жывёлы не скормлівалі наогул.

Востра стаіць у раёне пытанне забеспячэння кадрамі апэратараў машынага даення. У такіх гаспадарках, як імя Карліна, “Радзіма”, “Новы быт” на грузка кароў на адну даярку складае 50-60 гадоў. У раёне ў перспектыве плануецца перайсці на беспрывязнае ўтрыманне кароў. Для гэтага зараз паўсюдна праводзіцца абязроўжванне цялят.

Асноўнай задачай у жывёлагадоўлі з’яўляецца ўдасканаленне племянной справы і ўзнаўленне статкаў. На бліжэйшыя 5 гадоў ставіцца задача павышэння генетычнага патэнцыялу малочнага статку не менш чым на 1000 кілаграмаў. У гэтых мэтах неабходна: 1) давесці ахоп штучным асемянненнем кароў у грамадскім сектары і ў насельніцтва да 95 працэнтаў; 2) для паляпшэння кармлення і ўтрымання глыбокацельных кароў, павышэння захаванасці прыплоду арганізаваць у кожнай гаспадарцы рэканструкцыю наяўных памяшканняў для стварэння

радыльных аддзяленняў, секцыйных прафілакторыяў, надворных домікаў. На сённяшні дзень толькі ў калгасе “Новы быт” (ферма Бялынкавічы) ёсць радыльнае аддзяленне. У калгасе “Расія” радыльнае аддзяленне так і засталася недабудаваным; 3) неабходна забяспечыць штогод вырошчванне ў разліку на 100 кароў, наяўных на пачатак года, 38-40 цялушак да года, 34-36 цялушак старэй года, увод у асноўны статак 23-25 прышчэпак, правяральных на ўласную прадуктыўнасць, з надоем перавышаючым сярэдняю велічыню па статку не менш, чым на 50 працэнтаў.

Для атрымання поўнаўзроставых кароў масай 500-550 кілаграмаў неабходна павысіць інтэнсіўнасць вырошчвання рамонтных цялушак, вызначыць параметры сярэднясутачных прыростаў па перыядах вырошчвання 500-600 грамаў з разлікам атрымання жывой масай цялушак у злучным узросце не менш 340-350 кілаграмаў. У цяперашні час вырошчванне рамонтных цялушак у радзе гаспадарак знаходзіцца ў неадвальнаму стане. Так, сярэднясутачны прырост рамонтных цялушак у калгасах “Праўда”, “Дуброва”, “Смолюкі”, імя Карла Маркса не перавышае 200 грамаў. З такімі прыростаў вырастае з цялушкі карову з нармальнай прадуктыўнасцю немагчыма.

За тры апошнія гады ў раёне па туберкулёзу і лейкозу выбыла каля 2000 кароў, што крыне негатыўна адбілася на ўзнаўленні статкаў. Гаспадаркі не маюць сродкаў для закупу цялушак, у выніку мы не можам стварыць нармальнае племя. Праграмай па мінімізацыі наступстваў аварыі на ЧАЭС прадугледжвалася выдзяленне грашовых сродкаў на набыццё племянных цялушак у колькасці 100 гадоў і племянных свінак і кныроў у колькасці 200 гадоў. У 1999-2000 гадах укаваны сродкі не выдзяляліся.

У раёне прадугледжваецца павелічэнне вытворчасці ялавічыны, гадоўным чынам за кошт інтэнсіфікацыі галіны шляхам забеспячэння поўнай патрэбнасці ў кармавых якасці, удасканалення тэхналогій вытворчасці, спецыялізацыі гаспадарак па вырошчванню і адкорму буйной рагатай жывёлы на бразе на міжгаспадарчай аснове ў калгасах “Ленінскі шлях”, “Новы быт”, “Парыжская камуна”.

З мэтай падзешаўлення затрат на вытворчасць ялавічыны неабходна прадугледзець падзешаўленне кошту камбікармоў, якія выпрацоўваюцца на камбікармавых прадпрыемствах за кошт пастайкі давальскага зерня і іншай сыравіны.

Рост вытворчасці свініны будзе забеспечан за кошт апарэдкаснага росту вытворчасці высокакачэсных камбікармоў, дазваляючых у кароткія тэрміны павысіць прырост жывой масы маладняку на дарошчванні і гадоўлі, інтэнсіўнага выкарыстання матэрыяла пагалоўя, паляпшэння захаванасці жывёлы, павышэння запаяўнасці памяшканняў.

Свінагадоўчая галіна вельмі залежыць ад забеспячэння свіней паўнацэннымі кармамі. Патрэбнасць іх у год складае 12 тысяч тон кармавых адзінак, у тым ліку канцэнтратаў 9600 тон. Атрыманне заплававонай ураджайнасці дазваляе выдзяліць зернефураж для свінапагоўя, для наступнай яго пастайкі на камбінат хлебапрадуктаў у абмен на камбікорм.

У раёне створана нядрэнная база для ўтрымання, гадоўлі і адкорму свіней з выкарыстаннем рэсурсаў берагоўчых тэхналогій, таму выкарыстанне вышэй названых умоў дазволіць павялічыць у 2001 годзе вытворчасць свініны да 1000 тон.

Для таго, каб забяспечыць рынак мяснымі прадуктамі, калгас “Парыжская камуна” плануе пасадзіць птушку. Гэта дадасць дадаткова 350 тон мяса штогод. Таксама да 2005 года на базе калгасаў “Дуброва”, “Праўда”, “Забыванне” будуць створаны тры конфермы з пагалоўем па 200 гадоў. На гэтыя мэты было прадугледжана выдзяленне грашовых сродкаў. Але сродкі, згодна з гэтай праграмай, не выдзяляліся.

Патрабе паляпшэння ветэрынарнае абслугоўвання жывёлы. У сувязі з тым, што ў раёне востра адчуваецца недахоп ветэрынарных кадраў, узнікла неабходнасць стварэння ўчастковых лясчэбніц. У сёлетнім годзе плануецца стварыць Пралетарскую ўчастковую лясчэбніцу, якая будзе абслугоўваць калгасы “Кранштат”, “Расія”, “Новае жыццё”, “Радзіма”, “Забыван-

не”, “Ленінскі шлях”, Сялецкаўскую – для абслугоўвання калгасаў імя Карла Маркса і “Смолюкі”, Баронькаўскую – для калгасаў імя Карліна, “Баронькі”, “Праўда”.

Выклікае непакой безгаспадарчасць і безадказнасць спецыялістаў і кіраўнікоў, якія дапусцілі непрадукцыйнае выбыццё і паморак жывёлы. Ніякая сістэма грамадскага ладу, ні рыначная, ні сацыяльна-арыентаваная, ні адна дзяржава з самым лаяльным грамадскім ладам не выратуе эканоміку калгасаў, дапусціўшы ўжо за 5 месяцаў паморак больш чвэрці ад атрыманага прыплода маладняку цялят і парасят. Так, у калгасу імя Карла Маркса ў маі было прырэзана 26 гадоў цялят, закуплена ж з пачатку года 61 галава, а за май толькі 4. Напрошваецца пытанне: навошта трэба траціць грошы на закуп цялят, калі мы не можам захаваць сваё пагалоўе.

У гаспадарках недастаткова праводзіцца работа па кампенсцыі дэфіцыту ў кармавых вітамінаў і мінеральных рэчываў для матэрыяла пагалоўя і маладняку за кошт прымянення лекавых траў і мінеральных падкормак. Укараненне рацыянальных схем лясчэння бясплоддзя жывёлін і хвароб маладняку на аснове спалучэння новых прэпаратаў і паляпшэння тэхналогій вырошчвання дазволіць дабіцца на гэтай аснове лясчэбнай эфектыўнасці не ніжэй 70 працэнтаў, захаванасці да абароту статка буйной рагатай жывёлы – 98 працэнтаў, свіней – 93 працэнтаў. Але, як заўсёды, усе пытанні ўпіраюцца ў фінансы. Сёння кожны кіраўнік павінен тварам павярнуцца да жывёлагадоўлі і вышукваць тыя неабходныя сродкі, якія дапамогуць нам захаваць пагалоўе. Тым больш, што зараз вельмі востра стаіць пытанне павелічэння пагалоўя як буйной рагатай жывёлы, так і свіней да ўзроўню студзеня 1999 года, г.зн. пагалоўе неабходна павялічыць да 18,9 тысяч гадоў, у тым ліку кароў да 6,2 тысяч гадоў і свіней да 13,7 тысяч гадоў. У раёне прынята праграма па свінагадоўлі, згодна з якой плануецца атрымаць прыплоду парасят у 2000 годзе 12 тысяч гадоў, тым самым да канца года мы зможам павялічыць пагалоўе свіней да 9,5 тысяч гадоў. Для раёна гэтая лічба аптымальная.

У многіх гаспадарках раёна, такіх як “Расія”, “Кранштат”, “Смолюкі”, імя Карла Маркса з-за неаўнацэннага, незбалансаванага кармлення кароў, асабліва сухастойнасці і цялушак, парушэння тэхналогій штучнага асемянвання, а таксама гінекалагічных захворванняў кароў заразнага характара, штогод 25-30 працэнтаў жывёлін не даюць дэплага прыплоду.

Рэзервам папаўнення харчовых рэсурсаў з’яўляецца вытварэная прадукцыя ў асаблівых падсобных гаспадарках грамадзян. За 5 месяцаў г.г. закуплена малака ў насельніцтва 556 тон, што складала 95 працэнтаў да ўзроўню 1999 года, або 185 кілаграмаў на карову. Лепш іншых арганізавана работа па закупу малака ў калгасах “Кранштат”, імя Карла Маркса, “Парыжская камуна”. На жаль, не ўсе аднесліся з разуменнем да гэтага пытання. Дрэнна наладжан закуп малака ў калгасах “Забыванне” і “Праўда”. Хаця гэта не толькі віна кіраўнікоў калгасаў, а і малаказавода, бо свочасовасць разлікаў ускладняе менавіта на яго. На працягу некалькіх месяцаў практычна не рабіліся разлікі з насельніцтвам за здадзенае малака, у выніку ўтварылася запаячанасць больш як 17 мільёнаў рублёў. Сёння гэта пытанне зрушана з мёртвай кропкі і людзі ўжо атрымалі грошы за малака, уключаючы красавік.

Неабходна таксама паляпшыць арганізацыю закупа маладняку цялят у насельніцтва і давесці яго да 70 працэнтаў ад наяўнасці пагалоўя кароў у сельскіх ладворках. На сённяшні дзень заключана 1736 дагавораў кантрактаў на закуп цялят у насельніцтва, закуплена ж толькі 1053 галавы. Дрэнна вядзецца гэта работа ў калгасе “Забыванне”, дзе закуплена ўсяго 6 гадоў.

Разам з падзеннем вытворчасці малака і мяса зніжаецца і іх рэалізацыя. Так, рэалізацыя малака ў параўнанні з мінулым годам знізілася на 13 працэнтаў, жывёлы і птушкі – на 26 працэнтаў.

Леанід Грышанаў зазначыў, што кожная рэалізаваная дзяржава ва тана малака або мяса – гэта жывая капейка ў казну калгаса. Дзяржава выдзяляе грашовыя сродкі ў выглядзе надбавак да закупачных цен на

жывёлагадоўчую прадукцыю, рэалізаваную дзяржаве, а гэта і ўгнаенні, і паліва, і запасныя часткі, і зарплата. За 5 месяцаў г.г. атрымана надбавак з рэспубліканскага і абласнога бюджэта на суму 102,7 млн. рублёў, з якіх 79,4 млн. рублёў было накіравана на набыццё ўгнаенняў, 3,6 млн. рублёў – на набыццё камбікармоў, 16,9 млн. рублёў – на пагашэнне запаячанасці па заработнай плаце за кастрычнік-лістапад 1999 года і 2,9 млн. рублёў накіравалі з 1 чэрвеня на пагашэнне запаячанасці па заработнай плаце за студзень 2000 года. Паступаючыя надбавкі, ва ўрон усяму, зноў будуць накіраваны на пагашэнне запаячанасці за люты. Але аб чым думаюць сёння кіраўнікі калгасаў “Праўда”, “Забыванне”, “Баронькі”, “Смолюкі”, якія выбралі свае надбавкі па абласному бюджэту да канца года наперад? Атрымліваецца парадокс: тыя калгасы, якія маюць надбавкі, не маюць запаячанасці па зарплате, а тыя, у каго іх няма, запаячылі людзей яшчэ за студзень.

Востра стаіць пытанне якасці рэалізуемай прадукцыі. Штомесца калгасы страчаюць на рэалізацыі прадукцыі нізкія якасці да 12 млн. рублёў. Гэтых грошай хапіла б на зарплату палове гаспадарак раёна.

Для таго, каб забяспечыць жывёлагадоўлю якаснымі кармамі, неабходна навуковыя працаваць з зямлёй. Сябур яравых была праведзена ў аптымальных тэрмінах і якасна, раён адсяеўся адным з першых у вобласці, аднак частка палёў пацярпела ад замаразкаў і ўрагана.

Важнай задачай сельскагаспадарчай галіны з’яўляецца павышэнне прадуктыўнасці земляробства. У апошні час з-за пастаяннага недахопу паліва, умоў надвор’я, вялікага зносу трактароў і сельскагаспадарчых машын мала ўдзяляецца ўвагі культуры земляробства, а гэта – крыніца высокай ураджайнасці і атрымання якасных кармоў. Культура земляробства ў гаспадарцы пачынаецца з севазвароту і ворыва. Якаснае ворыва памяншае ў далейшым колькасць праходаў аграгатаў, павялічваецца хуткасць руху аграгатаў у час выканання тэхналагічнага працэсу і многае іншае. У некаторых гаспадарках няправільна адвораюцца шматгадоўныя травы, ворыва вядзецца без перадплушніку, вулгыздымаў і каткоў. Гэта павялічвае далейшыя затраты на апрацоўку, страчваецца дорагакштучны час.

Нашы палі вельмі моцна засмечаны камянямі. Гэта адзін з недахопаў, з якім трэба весці барацьбу ў першую чаргу. Пры засмечанасці камянямі любы аграгата і сельскагаспадарчы выхадзіць са строю і простаіваецца. На дадзены момант убраны камяні на плошчы 4541 гектара, а гэта 13 працэнтаў ад ворыва. Работу гэту неабходна працягваць.

Адным з фактараў павышэння ўраджайнасці глебы з’яўляецца ўнясенне мінеральных і арганічных ўгнаенняў. У гэтым годзе на 1 гектар ворыва было ўнесена 123,5 кілаграма НРК або 52 працэнтаў ад патрэбнасці.

Арганічныя ўгнаенні ў гэтым годзе захоўваюцца ў буртах – 66100 тон і будуць уносіцца пад азімья ў перапрацоўку стане, а свежая арганіка будзе буртавацца для захоўвання.

Меліяраванне зямлі – важны прыродна-тэхнагенны рэсурс. На гэтых землях у цяперашні час вытварэцца больш трэці прадукцыі раслінаводства і ў перспектыве ёсць магчымасці значнага росту іх прадуктыўнасці. У апошнія гады скараціўся ўзровень эксплуатацыі меліярацыйных сістэм, адбываецца пагаршэнне стану асушальных земляў. На меліярацыйных сістэмах, пабудаваных 20-30 гадоў назад, прадуктыўнасць сельскагаспадарчых зямель ужо знізілася на 30-50 працэнтаў супраць праектнай. Такія сістэмы патрабуюць тэрміновай рэканструкцыі, або паляпшэння іх тэхнічнага стану. З-за недахопу сродкаў рэзка знізілася аб’ём рамонтна-эксплуатацыйных работ, амаль не выконваюцца крайне неабходныя аграміярацыйныя мерапрыемствы на меліярацыйных землях. Даная інвентарызацыя меліяраваных сістэм паказала, што 1129 гектараў сельскагаспадарчых зямель належача зняццю з уліку, 275 кіламетраў адкрытай меліярацыйнай сеткі патрабуюць правядзення рамонтных работ.

Для выканання пастановы Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 21 студзеня 2000 года “Аб рэспубліканскай праграме “Захаванне і выкарыс-

танне меліяраваных зямель на 2000-2005 гады” распрацавана і зацверджана раённая праграма па захаванню і выкарыстанню меліяраваных зямель на 2000-2005 гады. Праграмай прадугледжваецца правесці рэканструкцыю меліярацыйных сістэм на плошчы 1060 гектараў, выканаць рамонтна-эксплуатацыйныя работы на меліярацыйных і водагаспадарчых сістэмах у 2000-2005 гадах на суму 4071 млн. рублёў у цэнах 1991. Плануецца зрабіць аграміярацыйныя мерапрыемствы на плошчы 1,4 тысяч гектараў. За перыяд да 2005 года неабходна перазалужыць 7,3 тысяч гектараў асушаных кармавых угоддзяў.

У апошнія гады ў земляробстве сфарміравалася негатыўная тэндэнцыя. У пасевах рэзка скарацілася ўдзельная вага прапашных. З групы шматгадовых траў амаль зніклі канюшы і люцэрна. Пераважае дамініраванне злакавых культур у пасяўной плошчы, выклічае магчымасць прымянення інтэнсіўных севазваротаў і ў цяперашні час з’яўляецца галоўнай прычынай падзення прадукцыйнасці зямлі.

Спецыялістамі райсельгасхарчу, кіраўнікамі і спецыялістамі гаспадарак на 2000 была распрацавана аптымальная структура пасяўных плошчаў. У гэтым годзе ў структуры ворыва зернявыя займаюць 51 працэнт, або ўдзельная вага іх наблізілася да аптымальнага ўзроўню. Структура пасяўных плошчаў збожжавых у раёне прадугледжвае павелічэнне ўдзельнай вагі азімых культур, як найбольш стабільных па прадукцыйнасці па годам, у меншай ступені залежных ад дрэнных умоў надвор’я. Пад ураджай 2000 года азімья культуры на зерне і зялёны корм пасяяны на плошчы 9184 гектары, або на 884 гектары больш, чым у 1999 годзе, у т.л. азімага жыта 8224 гектары. Пад ураджай 2001 года планам павялічыць пасевы азімых культур яшчэ на 2000 гектараў за кошт азімага жыта, таму што яно лепш чым пшаніца прыстасавана да нашых умоў і дае больш высокую ўраджайнасць.

У мэтах збалансаванасці кармавых рацыёнаў пераварымым пратэінам трэба было прадугледзець расшырэнне пасеваў зернебабовых культур. Сёлета з-за недахопу пасяўнога матэрыялу гаспадаркі змаглі пасеяць толькі 418 гектараў зернебабовых культур. На перспектыву плануем павялічыць удзельную вагу зернебабовых да 10 працэнтаў і давесці да 3580 гектараў.

Вырошчванне ў гаспадарках вобласці крыжачветных культур садзейнічае не толькі вырашэнню праблемы забеспячэння насельніцтва рэспублікі маслам, а і ўсмаванню эканомікі гаспадарак, таму што закупачныя цэны на масласемя высокія. І вельмі правільна паступаюць тыя кіраўнікі і спецыялісты гаспадарак, якія цяпер і на перспектыву аддалі, разам з іншымі культурамі, прыярытэт у расшырэнні пасеваў рапсу. У раёне на 2000 год пасяяны 1200 гектараў рапсу, што на 200 гектараў больш, чым у 1999 годзе.

Хацелася б напамінаць таксама, што ў сёлетнім годзе кармы меліся ў тых гаспадарках, якія ўдзялілі належную ўвагу вырошчванню кукурузы. Таму на 2000 год былі расшыраны плошчы кукурузы да 2,5 тысяч гектараў супраць 1,4 тысяч гектараў у мінулым годзе. Рэаніма тэрміны сябур кукурузы, сорт Бемія, добры догляд і шырокарадная сябур дадуць магчымасць атрымаць зерне кукурузы на фураж. Гэта дазволіць нам забяспечыць пагалоўе буйной рагатай жывёлы выдатным кормам.

Практычна ва ўсіх гаспадарках не ўдзяляецца належная ўвага кармавым угоддзям. Для павышэння ўраджайнасці нельга адмаўляць важнасць расшырэння пасеваў канюшыны. Шматгадовыя травы ў раёне практычна вырадзіліся. Перасяваць па тэхналогіі іх неабходна праз 3-4 гады, у нас жа перасяваюцца праз 6-8 гадоў, у выніку – прадуктыўнасць угоддзяў застаецца на нізкім узроўні. Па раёну падсеяна 4230 гектараў шматгадовых траў, у тым ліку канюшыны 2032 гектары. Калгас “Новы быт” выканаў план падсева на 133 працэнтах, “Парыжская камуна” – на 100 працэнтах. Гэтыя гаспадаркі думаюць аб перспектыве. А вось калгас імя Карла Маркса, які падсеяў травы толькі на 19 працэнтах, бачна ў наступным годзе застаецца без плануемай колькасці сена і сенажу.

Цяжкая зімова гэтага года павінна

АГРАПРАМЫСЛОВАГА КОМПЛЕКСУ

была прымусяць задумацца кіраўнікоў спецыялістаў гаспадарак, як у сёлетнім годзе нарыхтаваць кармы ў той колькасці, каб у лютым-сакавіку не купляць іх у сваіх суседзях. Усім было рэкамендавана ўбраць першы ўкос, падкарміць угоддзі і, пры добрым травастой, атрымаць другі ўкос траў, але большасць кіраўнікоў выкарысталі ўгнаенні на падкормку яравых культур і засталіся без траў.

Кіраўнікам калгасаў неабходна ўдзяліць належную ўвагу уборцы сапелы, яе прэсаванню з дастайкай да ферм. Многія раёны вобласці практыкуюць закладку саломанажа. Уся сапела звозіцца ў ямы, дабаўляецца брага, ушчыльняецца маса, укрываецца плёнкай — атрымліваецца выдатны корм.

Была праведзена абарона мерапрыемстваў кожнага калгаса па нарыхтоўцы кармоў. У мэтах хуткай арганізацыі уборачных работ у раёне створана 6 міжгаспадарчых атрадаў. Плануецца нарыхтаваць 36700 тон кармавых адзінак, або не менш 24 ц.к.адз. у разліку на ўмоўную галаву жывёлы, з іх травяністых — 15 цэнтнераў кармавых адзінак.

Выкананне гэтых задач у цяперашніх складаных эканамічных умовах немагчыма без высокага ўзроўню механізацыі ўсяго комплексу сельскагаспадарчых работ. Машына-трактарны парк гаспадарак налічвае 400 адзінак трактароў розных марак і мадыфікацый, 120 збожжаўборачных камбайнаў, 180 грузавых аўтамабіляў, а таксама шмат іншай тэхнікі і аграгатаў, патрабуючых пастаяннага тэхнічнага абслугоўвання і своечасовага рамонту.

Практыка паказвае, што для правядзення сезонных палявых работ у аптымальных агра-тэхнічных тэрмінах неабходна падтрымліваць тэхнічную гатоўнасць машына-трактарнага парку на ўзроўні 85-90 працэнтаў. Каб дасягнуць такіх паказчыкаў, патрабавецца выканаць рад умоў. Першае, забяспечыць гаспадаркі дастатковым фінансаваннем на набывццё новай тэхнікі і запасных частак, па-другое, арганізаваць планаванае тэхнічнае абслугоўванне, асабліва энерганасычаных трактароў у кожнай гаспадарцы.

Улічваючы вялікую запасычанасць калгасаў, выдзяляемыя сродкі з бюджэту паступаюць непасрэдна на прадпрыемствы, якія абслугоўваюць сельскую гаспадарку, рамонтныя заводы дазваляюць рабіць замену толькі асноўных вузлоў машын — рухавікоў, каробак перадач. Сродкаў на іншыя запасычныя часткі не выдзяляецца. У выніку гатоўнасць тэхнікі не перавышае 50 працэнтаў. Для вы-

рашэння пытанняў тэхнічнага абслугоўвання наяўнай тэхнікі толькі палова гаспадарак у раёне маюць дастатковую для гэтага матэрыяльную базу. Гэта калгасы "Прагрэс", "Дуброва", імя Карла Маркса і іншыя. Не арганізаваўшы работу пунктаў тэхнічнага абслугоўвання ў кожнай гаспадарцы, мы будзем зноў сутыкацца з фактамі заўчаснага выхаду са строю трактароў, іншай тэхнікі і з'явіцца многія мільёны рублёў на іх аднаўленне.

За 1999 год у калгасе спісана трактароў і сельскагаспадарчых машын на суму 44,5 млн. рублёў. У кожнай гаспадарцы не надта складана арганізаваць разборку спісанай тэхнікі. Мы павінны пайсці па шляху стварэння абменных тэхнічных пунктаў, дзе захоўваліся б прыгодныя да далейшага выкарыстання вузлы і аграгаты ад спісанай тэхнікі. Аднаўленне патрабавецца арганізаваць бухгалтарскі ўлік гэтых запасных частак. У раздзе калгасаў такія абменныя пункты ёсць, а стварэнне іх ва ўсіх гаспадарках дазволіць нам больш аператыўна вырашаць многія пытанні, звязаныя з рамонтам і аднаўленнем тэхнікі.

У бягучым годзе сіламі ААТ "Райаграпрамтэхэнерга" аднаўляецца 45 збожжаўборачных камбайнаў, з іх 28 адрамантавана. Астатнія камбайны, з 119 патрабуючых рамонт, аднаўляюцца ў саміх гаспадарках. На жаль, якасць рамонтнага тэхнічнага па-ранейшаму нізкая. Не ўпрыгожвае, мякка кажучы, інжынерную службу ААТ "Райаграпрамтэхэнерга" такі факт, калі камбайн з калгаса імя Калініна, "адноўлены" гэтай арганізацыяй, праехаў толькі палову шляху да гэтай гаспадаркі.

У перспектыве мы павінны стварыць на прадпрыемствах горада пастаянныя рамонтныя месцы для збожжаўборачных і кармаўборачных камбайнаў, каб на працягу асення-зімовага перыяду рамантаваліся амаль усе камбайны, асабліва патрабуючыя складанага рамонт. Магчыма будзем прыцягваць да гэтай работы арганізацыі дарожнікаў, ПМК-90 і іншых, якія маюць дастаткова моцную рамонтную базу і не загружаны ў зімовы перыяд.

Яшчэ дастаткова нараканняў з боку гаспадарак на работу комплексных механізаваных атрадаў, створаных пры ААТ "Райаграпрамтэхэнерга". Адмоўна ўплывае іх слабая матэрыяльная база, ёсць пралікі ў арганізацыі работ. Гэтыя атрады забяспечваюць выкананне механізаваных сельскагаспадарчых работ у слабых калгасах, але з аснашчэннем іх неабход-

най тэхнікай могуць быць задзейнічаны не толькі ў калгасах, а і аказваць паслугі насельніцтву. Жыхары вёскі і многія гараджане маюць зямельныя ўчасткі, на якіх вырошчваюцца сельскагаспадарчыя культуры. Без дапамогі тэхнікі тут не абыйсцяся. Але эканамічнае пытанне: як не ва ўрон калгасу аказаць такую дапамогу ў апрацоўцы зямлі? На ворыве ў гаспадарках выкарыстоўваецца ў асноўным энерганасычаная тэхніка і прымяняецца на прысядзібных участках не толькі не эканамічна, але і зланына. Зыходзячы з гэтага, плануем уключыць прысядзібныя участкі ў савезарот гаспадарак з тым, каб прымяняць на іх тэхніку, пачынаючы з ворыва, сяўбы, догляду за псевамі і заканчваючы ўборкай. Само насельніцтва будзе прыцягвацца толькі для забеспячэння насенным матэрыялам і ўборкі ўраджаю. Усе іншыя работы павінны ўзяць на сябе гаспадарка, зразумела, за невысокую плату. Для абслугоўвання жыллага дома неабходна па-кінуць столькі зямлі, колькі можна апрацаваць без прымянення тэхнікі.

З аднаўленнем тэхнікі непаруўна звязана матэрыяльна-тэхнічнае забеспячэнне. Нам удалося ў некаторай ступені захаваць аддадзаны механізм пастайкі запасных частак цераз сістэму агразабеспячэння, мець рамонтны фонд вузлоў і аграгатаў машын на абменна-тэхнічным пункце. Пры дастатковым фінансавым забеспячэнні пытанні пастайкі тэхнікі і запасных частак цераз агразабеспячэнне вырашаюцца вельмі хутка. За 1999 год і першы квартал г.г. цераз абменны тэхнічны пункт агразабеспячэння рэалізавана гаспадаркам 24 рухавікі і 39 каробак перадач на трактары К-700, амаль столькі на трактары Т-150 і 33 рухавікі на трактары маркі МТЗ. Усе рухавікі і каробкі перадач адноўлены на мотарамонтных заводах вобласці. Якасць рамонтна ў асноўным наладжана, аднак ёсць пытанні да абласных служб. Да прыкладу, у калгасе імя Калініна пастаўлены рухавікі на трактар К-700 выйшаў са строю ў дзень устаноўкі. Прадстаўнікі Магілёўскага мотарамонтнага завода больш двух месяцаў высвятлялі прычыны паломкі і ступень адказнасці бакоў, а трактар увесць гэты час прастойваў. У цяперашні час пытанне знята, але такі факт меў месца і, мяркуючы па ім, кіраўніцтва рэзавода ёсць над чым папрацаваць.

Усё часцей практыкуецца ў раёне набывццё тэхнікі па лізіну. У мінулым годзе па лізіну атрымаў тры трактары калгас "Прагрэс" і два трактары калгас "Дуброва", у бягучым годзе гэ-

тай формай карысталіся калгасы "Кранштат" і "Ленінскі шлях", атрымаўшы па аднаму трактару. Як правіла, па лізіну набываюць трактары тыя, хто можа своечасова яго аплочваць. Вывад тут відавочны.

Але прымяненне новай тэхнікі не гарантуе якасць сельскагаспадарчых работ, і ў гэтым мы можам пераканацца на прыкладзе многіх нашых гаспадарак. Аб якой эканоміі паліва можна весці размову, калі пасля ворыва, часта на ўздыбленым полі, даводзіцца выконваць бясконцыя колькасці апрацовак дыскамі, культыватарамі і іншымі аграгатамі, каб прывесці яго ў належны стан. Будзем вучыцца араць усе разам. Для гэтага плануем правесці раённыя семінары, дзе пакажам, як трэба весці ворыва, а потым арганізуем конкурс на лепшага арагата раёна.

У бліжэйшыя гады неабходна мадэрнізацыя існуючага парка плугоў за кошт аснашчэння іх паўінтэравымі адваламі, вулгыздымалінікамі, перадплужнікамі, рознымі прыстаўкамі. Аснову парка плугоў да 2005 года павінны скласці плугі для гладкага ворыва (паваротныя і абаротныя). Рэсурс элементаў плуга павінна складаць не менш 80-140 гектараў.

Вялікай дапамогай з боку дзяржавы аказана раёну ў сёлетнім годзе. Пад веснавыя палявыя работы было выдзелена за кошт сродкаў Дзяржкамчынобыля 34 трактары маркі МТЗ, з іх 11 маркі 1221, паспяхова папоўніўшы клас трактароў Т-150. Прынятыя меры станоўча адбіліся на ходзе палявых работ.

Нягледзячы на рад прымаемых мер, нам не ўдалося навесці належны парадак на машынных дварах. Паўсюдна захлапненасць металаломам, спраўныя аграгаты стаяць побач з няспраўнымі, спісаная тэхніка не разбіраецца, прыгодныя вузлы не здаюцца ў склад. Гэта характэрна для калгасаў "Забыванне", "Расія", не кажучы ўжо аб калгасе імя Калініна і некаторых іншых. Дзе лепш, дзе горш, але да спраўнай культуры на мейдварах нам яшчэ далёка. Улічваючы сказанае, ва ўсіх гаспадарках неабходна правесці праўленні калгасаў, на якіх разгледзець пытанне аб правядзенні кожны тыдзень, у пятніцу, санітарных дзён на машынных дварах гаспадарак.

Усё большая ўвага ўдзяляецца ў раёне пытанням энергазберажэння, укараненню ў сельскагаспадарчую галіну новых тэхналагічных распрацовак. Прымяненне на сябе новых трактароў, сяялак СПУ-6, камбінава-ных аграгатаў АКШ з чызельным

культыватарам, падрыхтоўка глебы пад сябу культыватарамі з прымяненнем стрэльчатых лап, а таксама вырашэнне арганізацыйных пытанняў па кантролю за расходаваннем гаруча-змазачных матэрыялаў дазволіла паменшыць расход дзельнага паліва па раёну на 900 тон і бензіну на 90,2 тоны, па параўнанню з папярэднім годам.

Сур'ёзную запалочанасць выклікае няздольнасць раду калгасаў аплаціць расход электрычнай энергіі. Нягледзячы на прымаемыя меры і адтэрміноўку плацяжоў, запасычанасць гаспадарак за электраэнергію на пачатку года складала больш як 200 млн. рублёў. Бягучы расход электраэнергіі ў гэтым годзе спрабавалі аплаціць толькі 6 гаспадарак у суме не перавышаючых 5-10 працэнтаў ад утварыўшайся запасычанасці. На май суму доўгу за электраэнергію складала 52 млн. дэнамінаваных рублёў. Пакадае жадаць лепшага работа ААТ "Касцюковіцкі малаказавод". За студзень-май 2000 года заводам было вытворана прадукцыі на суму 205,1 млн. рублёў, што складала 85,8 працэнта да ўзроўню мінулага года, пры гадавым прагнозе 100 працэнтаў. Выпуск спажывецкіх тавараў склаў 174,4 млн. рублёў, што на 20 працэнтаў ніжэй 1999 года. Цэльнамалочнай прадукцыі было вытворана 431 тона або 66 працэнтаў да аналагічнага перыяду мінулага года. Зніжэнне аб'ёму вытворчасці спажывецкіх тавараў звязана з адружчай малака за межы раёна, аб'ём якіх за 5 месяцаў склаў 801 тону і павялічыўся на 47 працэнтаў да ўзроўню мінулага года, у тым ліку за май на 20 працэнтаў. Разам з тым, малаказавод не можа забяспечыць якаснай прадукцыі ў шырокім асартымэнце насельніцтва раёна. Перыядычна не выконваюцца заяўкі гандлю на малочную прадукцыю. У той жа час, маюцца факты адмаўлення гандлюючых прадпрыемстваў ад малака бікляжанага і вагавога тавара. Звязана гэта з адсутнасцю фасаванай прадукцыі ў дастатковай колькасці. Кіраўніцтвам малаказавода не прымаюцца належных мер па вышукванню сродкаў для закупкі фасаванага матэрыялу.

У заключэнне дакладчык зазначыў, што праблем, недахопаў і нявырашаных пытанняў у аграпрамысловым комплексе яшчэ многа. Ад вырашэння іх у значнай меры будзе залежыць не толькі эканамічнае становішча гаспадарак, а і ўзровень жыцця нашых людзей.

3 ВЫСТУПЛЕННЯЎ УДЗЕЛЬНІКАЎ СЕСІІ

Старшыня калгаса "Новы быт" Віталь ШЫШОЎ:

— Праблем зараз перад вясцоўцамі хоць адбаўляй. Па-старому сёння працаваць нельга. Але і разбураць усё да асновы недапушчальна. Многія прыходзяць да высновы, што трэба захаваць буйную сельскагаспадарчую вытворчасць. Толькі, на жаль, тут шмат яшчэ недасказанага. Невядома, як гэта зрабіць. Таму не-выпадкова мала здольных людзей застаецца ў вёсцы, дзе неабходна, як кажуць, выкладвацца без выхадных з малай заробатнай платой.

Як можна развіваць калектыўную гаспадарку, калі цэны на гаруча-змазачныя матэрыялы і запчасткі для сельгасмашын растуць з кожным днём. На маю думку, варта смялей ісці па шляху змянення адносін да ўласнасці. Напрыклад, калектыўную маёмасць ацаніць па рынкавай вартасці, выпусціць акцыі, а затым пусціць іх у свабодны продаж. І нельга баяцца, што інвестар скупіць гэтыя акцыі. Ён створыць акцыянернае таварыства (адкрытае або закрытае). З'явіцца гаспадар, які будзе зацікаўлены ў тым, каб больш прадукцыі атрымліваць з зямлі пры найменшых затратах.

Упраўляючая аддзялення Аграпрамбанка Тамара ЧУКАВА:

— Фінансавое становішча прадпрыемстваў і арганізацый аграпрамысловага комплексу нашага раёна можна ахарактарызаваць як крайне цяжкае. З-за кліматычных умоў складаецца недаброд прадукцыі раслінаводства і жывёлагадоўлі. Аб якіх прыбытках можна сёння гаварыць, калі бутэлька мінеральнай вады каштуе ў два разы даражэй малака. Калі няма кармоў, то не будзе і жывёлагадоўчай прадукцыі. Таму нядзізна, што самая нізкая зарплата ў працаўнікоў гаспадарак.

На сённяшні дзень неплацяжы па калгасах раёна складаюць 304 мільёны рублёў у картатэках. Пратэрмінаваная запасычанасць па зарплате не пагаджа на люты адзінаццаці гас-

падаркамі, сакавік — дванаццаці, красавік — чатырнаццаці.

Першага ліпеня наступае тэрмін пагашэння адтэрмінаваных пазык, атрыманых на правядзенне вясенне-палявых работ, кармаўборкі і зернеўборкі ў 1999 годзе. І каб справа не даходзіла да гаспадарчага суда, запасычанасць трэба пагашаць.

Дырэктар ААТ "Касцюковіцкае райаграпрамтэхэнерга" Міхал ПАТАПЕНКА:

— Выконваючы сваю асноўную задачу па абслугоўванню аграпрамтэхэнерга, наш калектыў уносіць пэўны ўклад у вытворчасць сельскагаспадарчых культур. На прадпрыемстве створаны механізмы атрады па апрацоўцы глебы і нарыхтоўцы кармоў. Яны ўкамплектаваны энерганасычанымі трактарамі і кармаўборачным комплексам УЭС-2-250 "Палесце". У цэлым вытворчасць работ, аказваемых калгасам, па аб'ёмах дасягае 80 працэнтаў і складае аснову эканоміі прадпрыемства.

Складанасці мінулага года ў поўнай меры адбіліся на фінансавым становішчы і нашага прадпрыемства. Узраслі неплацяжы калгасаў, а гэта выклікае мноства праблем. Не хапае сродкаў на набывццё неабходных матэрыялаў і камплектуючых для вядзення рамонт сельгасмашын і абсталявання, што ў канчатковым выніку ўплывае на якасць і тэрміны рамонт.

Праграмай па падрыхтоўцы поўнакамплэктнай тэхнікі ў сёлетнім годзе прадугледжана адрамантаваць: 45 збожжаўборачных камбайнаў; 22 адзінак трактароў Т-150, К-700; 14 адзінак кармаўборачнай тэхнікі. Вялікі аб'ём гэтай работы ўжо выканан.

Чарговая, не менш важная задача, — гэта ўдзел у нарыхтоўцы кармоў. Кармаўборачным атрадам неабходна нарыхтаваць іх не менш чым 8000 тон. Работа распачата. Яна разгорнута таксама па падрыхтоўцы збожжасушыльных комплексаў у гаспадарках.

Вышукваюцца ўсе магчымыя крыніцы фінан-

савання для вырабу лемяшоў. Першыя партыі іх будуць ужо выкарыстаны на падрыхтоўцы глебы пад вясеннюю сябу і ўздыме зялёна.

Старшыня раённага спажывецкага таварыства Валерый МАРОЗАЎ:

— На сённяшні дзень райпа ў стане на дастатковым узроўні забяспечыць усё насельніцтва раёна таварамі першай неабходнасці. За 4 месяцы г.г. рэалізавана тавараў на суму 939,7 мільёна рублёў, што ў 3,1 раза вышэй, чым у адпаведным перыядзе мінулага года. Прададзена на душу насельніцтва тавараў на суму 35585 рублёў.

Аднак, у сувязі з нізкай пакупніцкай здольнасцю насельніцтва, ростам цен на тавары і паслугі, несвоечасовай выплатай зарплат, у бягучым годзе знізілася рэалізацыя на душу насельніцтва мяса і птушкі на 0,7 кілаграма, каўбасных вырабаў і вэндліны — на 0,8 кілаграма, кансерваў малочных і мясных, крупы. Разам з тым, узрасла рэалізацыя макаронных вырабаў, кандытарскіх тавараў.

Праўленнем райпа прымаюцца меры па стабілізацыі спажывецкага рынку, вышукванню тавараў, якіх не хапае. Закупляліся свежамарожаная рыба, мука, фрукты, масла расліннае, крупа. Акрамя гэтага, каапалярытпрамам і камбінатам грамадскага харчавання вытворана тавараў за 4 месяцы года на суму 150 мільёнаў рублёў.

Населеныя пункты, дзе няма стаяцярнай гандлёвай сеткі, абслугоўваюцца 2 аўтамабілямі. Тавараабарот за 4 месяцы г.г. склаў 9,7 мільёна рублёў. Страты ад работы аўтамагазінаў — 262 тысячы рублёў.

Перад калектывам райпа сёння стаіць мноства праблем. Большая частка пастаўшчыкоў патрабуе папярэднюю аплату. Адсутнічаюць такія тавары, як камбікорм, мука жытняя, на працягу 1 квартала не было сыру і малочных кансерваў. Не ў поўным аб'ёме выконваліся заяўкі на малочную прадукцыю

ААТ "Касцюковіцкі малаказавод".

Цяжкае фінансавое становішча арганізацыі, недахоп уласных абаротных сродкаў і заёмных сродкаў таксама негатыўным чынам адбіваюцца на рабоце арганізацыі.

Дырэктар ААТ "Касцюковіцкая райсельгасхімія" Сяргей ВІННІКАЎ:

— На дасягненне эфектыўнасці работы ў земляробстве і жывёлагадоўлі накіраваны ўвесь комплекс аграхімічных работ. Забяспечанасць мінеральнымі ўгнаеннямі ў сёлетнім годзе была адносна надзейная, асабліва па фосфару і калію. Пад зернявыя культуры ўнесена ў разліку на гектар па 181 кілаграму NPK.

Для атрымання ўраджаю важная роля адводзіцца своечасоваму правядзенню комплекса хімічных ахоўных работ на барацбе з пшустэлем і шкоднікамі раслін. Такую работу неабходна правесці на плошчы 12600 гектараў, праведзена яна на 9807 гектарах.

Пад збожжавыя забяспечанасць гербіцыдамі складае 100 працэнтаў, для хімпраполкі кукурузы — 50 працэнтаў. Для буроку і ралсы гербіцыдаў пакуль няма. Асноўная прычына — адсутнасць грашовых сродкаў для іх набывання.

Ужо зараз бачна, што пасевы кукурузы ў некаторых калгасах маюць павышаную засмечанасць пшустэлем, што значна знізіць урадкальнасць.

У апошнія гады райсельгасхімія значна знізіла аб'ёмы работ па прычыне зносу машына-трактарнага парку, а таксама яго змяншэння. Цяжкае эканамічнае становішча аб'яднання адмоўна адбіваецца на працоўнай дысцыпліне, стабільнасці кадраў. Тым не менш, цяжасцей хапае ва ўсіх (запасычанасць калгасаў складае 26 мільёнаў рублёў), аднак пастаўленыя задачы трэба выконваць.

х х х

Па абмеркаванаму пытанню сесія раённага Савета дэпутатаў прыняла рашэнне.

Новости из России

Июнь. Начало лета. Улица манит теплом, ярким солнцем, ароматом цветов и трав. Только выпускников школ пока это не прельщает. Они в мыслях и думах, как сдать экзамены, какую выбрать профессию? Возможно вы, уважаемые выпускники, выберете специальности Юридическо-финансового колледжа г. Рославля, куда граждане Беларуси, в связи с загрязнением территории в результате аварии на ЧАЭС, зачисляются без экзаменов. Об этом образовательном учреждении вы можете узнать из интервью с директором колледжа **Е. Ф. ГОЛЬМАКОВОЙ**, опубликованном в газете "Авось-ка"г. Рославля.

— Елена Филипповна, хорошее впечатление производят просторные и светлые аудитории, компьютерный класс, большая библиотека, методический кабинет, интересные стенды...

— Тут заслуга не только моя, но и всего коллектива... Стенды, например, оформляют сами студенты.

— Прочитали плакат: "Законы хороши, но их надобно хорошо исполнять, чтобы люди были счастливы". Через полтора столетия слова писателя созвучны с мнением Президента РФ, которое он высказал на встрече с руководителями малых предприятий.

— Эти слова как девиз колледжа. Мы стараемся донести их до души и разума студента. Как показало время, у нас это получается: о наших специалистах в городе хорошие отзывы. Иначе не может быть: в колледже работают преподаватели-

практики высокой квалификации, что позволяет внедрять в учебный процесс новые методики, средства активизации познавательной деятельности, компьютерные технологии, направленные на освоение программ подготовки. Интересно у нас организована воспитательная работа. Раз-

соответствии со специализацией на предприятиях, в прокуратуре, в органах внутренних дел и т.д.

— Что вы можете сказать о программе "Колледж-школа"?

— Эта программа работает и будет работать, так как не ущемляет права учащихся школ, а идет им во благо.

Пожалуйста, в наш колледж

вита студенческое самоуправление.

— Это и есть слагаемые успеха вашего образовательного учреждения. Нашим читателям, думаю, будет интересно узнать, по каким специальностям готовят на юридическом и экономическом факультетах?

— Юридическое отделение: специализация — юрист, с дополнительной подготовкой в области: 1) таможенного права; 2) налогообложения; 3) экономики; 4) охраны правопорядка. Экономическое отделение: специализация — экономист; бухгалтер, с дополнительной подготовкой в области: 1) информационных технологий; 2) управления; 3) хозяйственно-правовой деятельности; 4) аудита; 5) налогового законодательства; 6) финансов. Факультет программного обеспечения: программист ВТ и АСО информации.

— Елена Филипповна, несколько слов по поводу практики.

— Студенты проходят практику в

Студент совмещает учебу в колледже на очном или заочном отделениях и учебу в школе. Результат: аттестат и диплом о среднем профессиональном образовании говорят сами за себя.

— По окончании колледжа выпускнику выдается диплом государственного образца (базовый уровень), (повышенный уровень). Поясните, пожалуйста.

— Государственный статус колледжа (лицензия Г 417266 от 1.04.1999 г., аккредитация № 308 от 9.06.97) гарантирует получение диплома государственного образца о среднем профессиональном образовании (базовый уровень или повышенный уровень). Отличительными характеристиками программы повышенного уровня по сравнению с программой базового уровня являются: усиление фундаментальной подготовки; изменения соотношения теоретической и практической подготовки; расширение со-

держания подготовки; усиление ориентации на овладение новыми информационными технологиями.

— Насколько мне известно, на базе колледжа открыто Представительство Академии управления и права. Так ли это?

— Да. Юридическо-финансовый колледж является первой ступенью Академии. И только после успешного окончания колледжа студенты зачисляются в Академию. Общая продолжительность подготовки в колледже и Представительстве Академии равна 5 годам.

— По каким специальностям осуществляется подготовка в Академии?

— "Юриспруденция" и "Государственное и муниципальное управление" (экономическая специализация).

— Елена Филипповна, а кто учредитель Академии права и управления, имеет ли она лицензию?

— Да, имеет. Лицензия выдана Министерством образования РФ № 16-421 от 21.04.95 г. Учредителем Академии права и управления является Российский Совет ветеранов органов внутренних дел и внутренних войск. Поэтому для сотрудников этих органов имеется котируемое количество мест и определенные льготы при зачислении. И, главное, открывая представительство АПУ, мы остались верны профилю обучения, чему отдаст предпочтение и работодатель. Приятно отметить, что в наш колледж едут учиться граждане Украины, Беларуси.

— Успеха, Елена Филипповна, Вам и вашему коллективу.

Интервью провел
Дмитрий АЛЕКСАНДРОВ.

СПОРТ

НАШ БАКСЕР — ЧЕМПИОН РЕСПУБЛИКИ

Беларуская асацыяцыя прафесійнага боксу правяла ў г. Салігорску адкрытае першынство на званне чэмпіёна рэспублікі. У ім прымаў удзел не толькі беларускія спартсмены, а і прадстаўнікі Расіі і Украіны.

У фінальным баі (вага 72 кг) сустрапіся спартсмен з г. Данецка і трэнер па боксу Касцюковіцкай дзіцяча-юнацкай спартыўнай школы Арцём Саломка. Атрымаўшы ўпэўненую перамогу, званне чэмпіёна Беларусі заваяваў касцюкаўчанін.

Генадзь КЛЕЙМАН,
завуч дзіцяча-юнацкай спартыўнай школы.

ОООО "ВАЗ СЕРВИС-С"

предлагаем в широком ассортименте

ЗАПЧАСТИ для автомобилей

Говар сертифицирован

Постоянно в продаже демонтажные

ВАЗ

ИЛВА

ТАЙГА

Адрес: Минск, Гомарника, 29

Тел. (017) 261-21-11, 261-32-99

Ліца № 1381, ліц. Міністэрстваў асветы 20.10.95 ад 20.10.2000 г.

Рэдакцыя райгазеты "Голас Касцюкоўшчыны" прымае аб'явы і рэкламу штодзённа з 8 да 17 гадзін, акрамя суботы і нядзелі.

Поздравляем!

Сердечно поздравляем с юбилеем со дня рождения

ШВЕДОВА

Виктора Михайловича

Видно лучше нет награды,

Что мы все сегодня рады

Пожелать Вам в день

рождения

Жить, трудиться, не старея,

Опыт свой передавать,

Вдохновения не терять.

Чтоб здоровье было крепким,

Чтобы возраст не спешил

И на много лет хватало

Счастья, бодрости и сил.

Администрация и

педколлектив Центра

детского творчества.

Х Х Х

Сердечно поздравляем с 50-летием со дня рождения

ШВЕДОВА

Виктора Михайловича

Мы Вам желаем в юбилей

Здоровья, долгих дней,

Удачи, света,

Чтобы любовью близких и друзей

Душа всегда была согрета.

Чтоб никогда беды не знали,

Не пить из чаши горького

страдания

И осеняла Божья благодать

Все Ваши мысли, чувства и

деянья!

Администрация и

педколлектив СШ № 4.

Х Х Х

Горячо и сердечно поздравляем с 55-летием со дня рождения дорогую, любимую мамочку, тещу, бабушку

БУЯНОВУ

Марию Ивановну

(п. Крапивня)

Мамочка наша родная, любимая,

Бабушка славная, незаменимая.

Эти нежные строки тебе,

Самой милой и самой красивой,

Самой доброй на этой земле.

Ты в любую минуту поможешь,

Свою руку протянешь в беде.

Так спасибо тебе, дорогая,

Что такая ты есть на земле.

СЧИТАТЬ

НЕДЕЙСТВИТЕЛЬНЫМИ

паспорт, свидетельство инвалида 2 группы, выданное на имя **ОТЧАЛКО**

Александры Александровны.

Пусть горе, болезнь

и старость

Дорогу позабудут в твой

дом,

А счастье, здоровье и

радость

Навечно поселятся в нём.

Дочь Лариса, зять

Владимир,

внучка Антонина.

Х Х Х

Горячо и сердечно поздравляем

с днём рождения любимую и

единственную доченьку

САВИНЕЦ

Галину

Тебе, Галина, восемнадцать!

Открыта в жизнь большая дверь.

Как трудно с детством

расставаться,

Но не вернуть его теперь.

Пусть этот день, который ты

встречаешь,

Счастливой датой в жизнь твою

войдёт,

И всё хорошее, о чём мечтаешь,

Пусть сбудется и пусть придёт.

Пусть в счастье распахнутся

двери,

И всё, что будет сделано, не зря.

В тебя мы, дочка, очень верим

И очень любим мы тебя.

Папа, мама.

Х Х Х

От всей души поздравляем с юбилеем

АРТЁМЕНКО

Людмилу Михайловну

Пусть эта дата пятьдесят,

Не даст Вам повода скучать.

Нам всем приходится когда-то

Такую дату отмечать.

С годами мы приобретаем

И седины, и знаний свет.

Сегодня мы Вас поздравляем

И шлём Вам искренний привет.

Коллектив СШ № 1.

Х Х Х

Горячо и сердечно поздравляем с днём рождения

ВОЛКОВУ

Елену Леонидовну

Желаем, чтоб люди ценили тебя,

Друзья чтоб тобою гордились,

Чтоб жизнь молодая цвела и

цвела,

И годы чтоб счастливо длились.

Пусть лицо озаряет улыбка,

Слёз не знают твои глаза

И по жизни с тобою шагают

Смех, веселье, любовь, доброта.

Коллектив 4-ого городского

отделения связи.

Х Х Х

Сердечно поздравляем с юбилеем

со дня рождения дорогую куму

ВАСИЛЕНКО

Светлану Васильевну

Сегодня день рождения твой.

Дай Бог тебе хорошего здоровья.

Пусть в очаге твоём уютится

лишь покой,

Согретый счастьем, радостью,

любовью.

Любовью к детям, к жизни,

ко всему,

Что может быть прекраснее

на свете.

Мир, дорогая, дому твоему,

И долгих лет прожить на белом

свете.

Кумовья Ковалёвы.

Х Х Х

Сердечно поздравляем с днём

рождения

САВЧЕНКО

Раису Михайловну

Желаем Вам неиссякаемого энту-

зиазма, предприимчивости, земной

прочности, экономической ста-

бильности, душевного равновесия

и крепкого здоровья.

Будь самой весёлой, будь самой

счастливой,

Хорошей и нежной, и самой

красивой.

Простой, обаятельной,

неповторимой,

И доброй, и строгой, и слабой,

и сильной.

Пусть беды уходят с дороги

твоей,

Пусть будет побольше хороших

друзей.

Пусть будет всё то, что ты

хочешь сама,

Любви тебе, веры, надежды,

добра.

Дирекция, коллектив

ПРУП "Белорусский

цементный завод".

У сонечны летні дзень.
Фотазцюд
Людмілы СМАЛЯКОВАЙ.

ВАСИЛИЙ КОТИКОВ На сенокосе

День косил. Довольно.
Я в покос ныряю.
Широко, привольно
Руки раскидаю...
Не смотрю косо —
Вашу мысль читаю.
На волне покоса
В детство уплываю.

СЧИТАТЬ НЕДЕЙСТВИТЕЛЬНЫМИ

паспорт, студенческий билет, зачётную книжку студентки Могилевского педагогического университета, выданные на имя **АРТЁМЕНКО Марины Анатольевны**. Просьба к тому, кто нашёл документы, вернуть за вознаграждение по адресу: ул. Бонч-Бруевича, д. 11, кв. 33. тел.: 21-072.

КУПЛЮ лошадь с телегой и сбруей, возраст от 5 до 8 лет. Тел.: 22-761. Сергей.

Костюковичская укрупнённая типография переименована в **Унитарное полиграфическое коммунальное предприятие "Костюковичская укрупнённая типография"** с правом преемством Костюковичской укрупнённой типографии.

Костюковичское районное производственное объединение жилищно-коммунального хозяйства переименовано в **УКПП "Костюковичское ЖХХ"** с правом преемством по обязательствам Костюковичского РПО ЖХХ.

Костюковичская автобаза Могилевского ОПС реорганизуется путём преобразования в **Унитарное автотранспортное предприятие "Костюковичская автобаза Могилевского облпотребсоюза"**, которая является её правопреемником.

Комбинат бытового обслуживания населения переименован в **Костюковичское УК ПБОН** с правом преемством по обязательствам КБО.

Сельский жилищно-коммунальный комбинат переименовывается в **Унитарное коммунальное производственное предприятие "Костюковичский сельжилкоммунхоз"**.

Калектыў гандлёвага прадпрыемства "Цэментгандаль" Беларускага цэментнага завода выказвае глыбокае спачуванне **АСІПЕНКА Людміле Мікалаеўне** з выпадку смерці **СВЕКРЫБІ**.

Калектыў **ПМК-260** выказвае глыбокае спачуванне **ПАШКЕВІЧУ Віктару Іванавічу** з выпадку смерці **ЖОНКІ**.

Калектыў Касцюковіцкага вытворчага участка Клімавіцкага лікёра-гарэлачнага завода выказвае глыбокае спачуванне бухгалтару **Бялінкавіцкага спіртцэха ПАЛІТЫКІНАЙ Тамары Міхайлаўне** з выпадку дачаснай смерці **БРАТА**.

Галоўны рэдактар Мікалай ДЗЯТЛАЎ

АДРАС РЭДАКЦЫІ:

213640, г. Касцюковічы, вул. Ленінская, 43
Індэкс газеты 64045

ТЭЛЕФОНЫ:

галоўны рэдактар — 2-11-33; нам. галоўнага рэдактара, адказны сакратар — 2-16-94; аддзелы: аграпрамысловы і інфармацыйны — 2-16-34; пісьмаў і масавай работы, бухгалтэрыя — 2-23-55.

Цэнтралізаваны выпуск газеты ажыццяўляе адказны выпускаючы **А. ШПАКАВА**.
Газета выходзіць у сераду і суботу.

Аб'ём газеты — 1 друкаваны аркуш

Тыраж 1666 экзэмпляраў

Друк афсетны

Падпісана ў друку 13.06.2000 г. 18.00

Заказ № 45

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннямі рэдакцыі.

Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з чытачамі.